

LAN MAN CHUYỆN GẤU SAU XUÂN

(Tâm Bút)

THƯ TTBG GỬI NHÀ VĂN HÙNG SƠN.

San Jose, Feb. 10. 2019 (Mồng Sáu Tết Kỷ Hợi).

Trong lớp dạy gần 3 tiếng đồng hồ sáng Chủ Nhật hôm nay, BG tạm quên được chút chút chuyện bàng hoàng khuya hôm qua theo bà Thần Lửa. Bây giờ, học trò về hết, bình tâm đọc thư anh. Lẽ ra phải trả lời bằng thư riêng nhưng bởi Hùng Sơn là nhà văn rất ăn khách của nhiều độc giả, tác phẩm viết ra từng được NXB Xuân Thu dưới Nam Cali order, trả chi phí lên đến con số mười ngàn dollars (10.000, 00 USD) nên BG “dựa hơi” người nổi tiếng, lan man chút chuyện Hậu Xuân với anh.

*/ Đầu tiên là đọc lại thư anh:

Bông Giấy mền

Năm mới mà bà hóa đã tới sát nhà rồi. Chúc mừng Bông Giấy bình an. Máy bữa nay đọc các bài Bông Giấy chuyển; thấy Bông Giấy phổ nhạc cho thơ mà không biết nghe các âm thanh đó ở đâu. Mong được thưởng thức tiếng đàn của Bông Giấy quá... Và tự nhiên, mình có hứng muốn làm ít bài thơ và sẽ học phổ nhạc, Bông Giấy có thì giờ dạy mình không? Đề tài sẽ là "tiếng oán hờn trong gió của các kháng chiến quân Hoàng Cơ Minh nơi rừng thẳm ...!"

Hình như mình bị ảnh hưởng vì đọc thơ Chế Lan Viên nhiều quá?

HS.

Cảm ơn anh Hùng Sơn theo lá thư ĐANG TRỞ THÀNH hứng cảm để BG viết các giòng này. Có nhiều vấn đề cần nói, tựu chung chỉ là quy vào hai mối dây vò lớn trong suốt cuộc đời BG: 1/ Cái Nghiệp Nhà Cửa. 2/ Cái Nghiệp Âm Nhạc & Văn Chương.

1.

*/ **Nghiệp thứ nhất:**

Năm 1987, cùng TNH cư trú tại số 496 South Second St. down town San Jose, CA 95111.

Đó là một căn nhà cổ Victorian 150 năm tuổi, ba tầng lầu, gần như bỏ hoang, trông rất cũ kỹ dơ dáy, chuột bọ nhón nhờ chạy nhảy lung tung trên chuồng cu sát mái nóc.

Vậy mà thoát bước đến thuê, trời chạng vạng tối, vừa theo chân chủ bước lên lầu, tự dưng tôi thấy như “có ai đang mỉm cười, giơ rộng tay chào đón mình”.

Tôi không thuộc loại mê tín, nhưng cảm tưởng nói trên vẫn theo đuổi rất mạnh trong suốt những năm dài ở đó. Luôn luôn tôi thấy an ổn như đang được ai che chở. Mỗi lần đi chơi xa về, đến nhà lúc hai giờ sáng, bước lên cầu thang lại thấy “*như có ai đang mỉm cười nhìn mình*”.

Theo từng ngày, tuy chỉ là nhà thuê nhưng tôi vẫn chăm chút, làm đẹp làm mới mỗi ngày cho nó. Lại thường lý luận với Mẹ già:

“Cái nhà cũng như con người, ở quá khứ nào phải có bàn tay xây dựng mới thành như hiện tại buổi nay. Con nghĩ, giống như một đứa nhỏ mồ côi mẹ mà có được bà nhũ mẫu thương yêu chân thật thì linh hồn mẹ nó sẽ về phù hộ cho người kia. Cái nhà này, con thương nó với tình cảm y như với một đứa trẻ mồ côi mẹ.”

Lạ một điều là từ ngày dọn đến đó, tôi “lên” lăm trên mọi phương diện. Tự tay tôi biến nó thành một cái *salon littéraire* thanh lịch, ấm áp, thu hút được rất nhiều “đại-tiểu-gia văn nghệ” hai vùng Nam Bắc Cali. Tất cả họ đều thích đến diễn tuồng trên cái sân khấu Một Truyện Dài Không Có Tên do tôi đứng sau cánh gà làm anh kéo màn trên từng vở hát.

Cũng nơi đây đã cho chào đời nhiều tác phẩm (tỉ như Lưu Vong Hành, Quỷ My Truyện, Truyện Người Viết Sử... của TNH và Nước Chảy Qua Cầu, Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau... của TTBG, luôn rất nhiều kỳ Xuân Hạ Thu Đông của tạp chí Văn Uyên).

II.

Tưởng cuộc đời cứ mãi “huy hoàng” như thế, BG hỏi mua căn nhà 496 South Second Street nhưng bà chủ (rất giàu) không chịu bán. Tuy nhiên bà có hứa:

“Bao giờ bán thì BG sẽ là người được bán ưu tiên.”

Thôi cũng được! Mỗi ngày cứ tha hồ trang hoàng, sắp xếp, sơn quét, dọn dẹp phòng ốc theo ý mình, rồi cứ hằng cuối tuần làm một bữa rượu khoản đãi các vị đại tiểu gia văn nghệ tự ý đến đóng tuồng sắm vai, còn mình thì cứ thập thò sau cánh gà làm anh kéo màn miết.

Đến cuối năm 1995, bà chủ nhà bị Sở Địa Chính đòi lên hỏi xuống theo chuyện ai đó gửi đơn tố cáo với City rằng bà đã cho xây “lậu” một cái toilette. Một mỗi quá, bà báo tôi cho BG hay bà bằng lòng bán nhà.

Khi ấy tôi đáp lời:

“TNH đang đăm đơn ly dị con, con còn lòng dạ nào mua nhà nữa.”

Thế là bà bán quách nó cho người khác.

III.

Việc đầu tiên người chủ mới làm là báo cho hay rằng “*gia đình BG phải dọn đi trong một tháng.*”

Nghĩ, đã hết duyên với căn nhà từng đi vào Văn Học này, tôi gọi một anh bạn broker người Nhật (hình như tiếng Việt phải dịch là chuyên viên môi giới địa ốc?), nhờ kiếm một căn theo tiêu chuẩn “Nhà cũ ở downtown.” (Mình đã bị xa hẳn khỏi tầm mắt nhìn và tim óc nhớ thương của các vùng trời quê hương náo nhiệt rồi nên khi đi đến các vùng trời xa lạ khác, vẫn cứ muốn ở trong các khu phố qua lại nhiều con người. *Downtown* ai cũng ngán, nhưng với tôi lại mang ý nghĩa như vừa nói).

Vậy là trong mấy ngày rông, anh bạn chở tôi đi xem các nhà cũ trong *downtown*. Vào căn nào, cũng thấy không hợp ý.

Một buổi, anh bạn đề nghị:

“Thôi về nhà uống rượu với vợ chồng tôi, ngày mai mình đi kiếm tiếp.”

Lúc ấy đã 5 giờ chiều, chiếc xe đang chạy trên con đường North Số Hai, ngang qua căn 849, thấy bảng đề bán, tôi bị thu hút liền vì cái vẻ cô đơn của nó, la lên với anh bạn:

“Sao anh không giới thiệu cho tôi căn này?”

Anh đáp:

“Nó không thuộc vào danh sách mua bán của tôi. Nhưng nếu BG muốn, mình ghi số phone rồi về nhà uống rượu, tôi sẽ gọi.”

Trong bữa rượu ấm có mặt cô vợ, một ca sĩ nổi tiếng ở San Jose, tôi nghe hai anh broker Nhật & Mỹ trò chuyện, ngã giá, thương lượng...

Thế là chỉ chưa đầy một tuần lễ sau, căn nhà lọt vào tay tôi.

[Ở đây phải viết lời cảm ơn cậu học trò violon tên Lê Tạo đã đứng cosign giúp cho số nợ nhà bank chỉ vì: “Gia đình em rất đau khổ theo việc mẹ em mê say bà Vô Thượng Sư Thanh Hải. Nay trong bài viết về ông Phạm Duy, cô có nói chuyện lố lăng xác xược của bà này, vì vậy nghĩ: *Tại sao không giúp cô mượn loan để cô rảnh trí chuyện nhà cửa mà ngồi viết các đề tài giúp ích cho kẻ khác.*”

Rồi cậu đưa điều kiện: “Nhưng em chỉ có thể cosign cho cô trong vòng hai năm. Hai năm sau em lấy vợ, xin rút tên ra vì không muốn cho vợ em biết chuyện này.

Giữ lời hứa, chỉ sau 5 tháng mua nhà, tôi đã *refinance*, rút tên anh học trò ra khỏi chủ quyền nhà].

Bất cứ ai lần đầu đặt chân lên địa chỉ 849 này cũng đều nói lên cùng cảm tưởng “*ám áp quá!*”

Nghe hoài, đâm suy nghĩ. Tự nhủ, cuộc sống thực tế chỉ là ba mẹ con bà cháu, cô đơn tràn đầy đến không còn chỗ chứa, lấy đâu ra ám áp? Nghĩ hoài, nghĩ hoài, cuối cùng đi đến kết luận:

“Chẳng phải chỉ hiện hữu ba người thôi, lại còn vô số các nhân vật cổ đại đang CÙNG SỐNG CHUNG trong nhà với mình.”

Sự ám áp nảy sinh thành cảm tưởng cho bất cứ ai, là vậy. Từ đó nó được mẹ con tôi đặt tên: “*Căn-nhà của những người trăm năm-cũ*”.

IV.

Trở lại chuyện căn nhà có cái sân khấu Một Truyện Dài Không Có Tên.

Sau khi đã dọn về căn đường North Second St., BG vẫn rất buồn theo kỷ niệm tan vỡ nên chẳng hề một lần muốn đi lại con đường South Second nữa.

Vài tháng sau, đời sống tạm ổn, tâm trí dần nguôi ngoai, một buổi, rủ Âu Cơ:

“Hôm nay mình thử lái xe ngang nhà cũ xem cô Liễu đã hoàn tất nó để cho thuê chưa.”

Từ phía xa đầu đường South Second, thấy căn nhà bề thế chỉ còn là một bãi tàn dư, tôi la lên với Âu Cơ:

“Ừa, căn nhà mình đâu rồi? Sao lại bị cháy xám đen như thế?”

Từ trong “cái gì đó” của tâm thức, BG bật nói với con gái:

“Lẽ ra nó là của Mẹ nhưng Mẹ không mua được nên ông Thần Đất cũng không cho cô Liễu làm chủ.”

Dừng xe trước ngõ, thấy vài ba anh *homeless* quen mặt (thuở trước, những hôm mưa gió vẫn được tôi cho vào tá túc nhờ nơi khoảng trống trước cửa tiệm sách Văn Uyên với café uống “chùa”) từ góc nào không biết, ùa chạy ra. Một anh ôm tôi, la to:

“Cô biết, căn nhà của cô ngày hôm qua vừa được chủ mới treo bảng cho thuê, sáng nay lúc 5 giờ lại bị cháy rụi. Một trận hỏa hoạn kinh khủng, phải viện đến 150 người lính cứu hỏa thay nhau xịt nước trong ba tiếng đồng hồ. Cháy từ nóc cháy xuống. Trong nhà chẳng có ai, chỉ mỗi ông thầy thuốc ở phía sau, được lính cứu hỏa bồng ra khi đang ngủ say, chẳng hay biết gì trận cháy. Căn phòng ông còn nguyên. Căn nhà bên cạnh cũng chẳng bị bén lửa.”

Đứng trước nhà cũ, ngậm ngùi chỉ trỏ với Âu Cơ:

“Chỗ này mẹ ngồi dạy đàn, chỗ kia bố ngồi viết văn, phòng Bà ở đây, phòng anh Nô ở đó... v.v..”

Bấm điện thoại hỏi bà chủ:

“Bác ơi, sao nhà mình lại ra nông nổi như thế?”

Đầu giây kia, bác Tuyền nói:

“Nó vừa bị cháy sáng nay, chẳng biết nguyên nhân từ đâu. Chỉ thấy là hết cả ba tầng lầu BG thuê đều bị cháy rụi. Chỉ căn phòng phía sau của ông Trí châm cứu là không bị gì.”

Tiếp đó, bác Tuyền buông câu nói (lạ lùng thay, là y như câu tôi nói với Âu Cơ ban nãy):

“Đúng ra nó là của BG mà BG không có điều kiện mua nên Thần Đất cũng không cho cô Liễu ở.” (Bà là người đạo Công giáo, sao cũng tin vào ông Thần Đất?).

V.

Căn nhà số 849 North Second St. của-những-người-trăm-năm-cũ này cũng được BG thương như đã chăm chút thương căn 496 South Second Street.

Năm 2009, cái nạn khủng hoảng bong bóng địa ốc vỡ ra trên toàn nước Mỹ (anh Hùng Sơn cũng biết). Ở San Jose, mỗi ngày có khoảng 300-400 căn bị nhà băng xiết sau sáu tháng thiếu nợ *mortgage*. Thế là trong dân chúng nảy sinh cái nạn “*short sale*” (chẳng biết dịch làm sao chữ “*short sale*” này khi chi mới nhớ lại đã thấy rợn tóc gáy!) từ một bọn con buôn nhà cửa có cái tâm tham lam cầu kết cùng các nhân viên nhà băng.

Thời kỳ đó, tôi cũng là một nạn nhân bị làm phiền đến mất ăn mất ngủ hàng ngày với cái bọn “*short sale*” cứ chằm chập dòm căn nhà mình.

Bạn bè, học trò... ai cũng xúi tôi “xù”, đừng trả nợ, cứ để nhà cho ngân hàng kéo!

Tôi lý luận với Mẹ già:

“Cái nhà cũng như ông chồng. Khi ông còn mạnh khỏe thì làm việc nuôi con, nay ông thất thế bệnh hoạn, lẽ nào con bỏ rơi ông, hoặc tổng khứ ông sang tay người khác?”

Thế là cứ cúi đầu trả nợ nhà bank hàng tháng, ưu tiên một cho mọi thứ trong đời sống vẫn là chuyện “tiền mortgage”! Nhờ vậy mà qua.

VI.

Nhắc lại vụ cháy khuya hôm qua, có điểm rất lạ:

-Hàng rào ngăn cách nhà mình với nhà bên kia được kết bằng hai lớp ván gỗ, hai mươi một năm xưa mới đến ở, tôi đã thấy làm sẵn. Các cây thông bên vườn tôi cũng cao bằng các cây cỏ thụ nhà kia. Tối hôm qua, đứng nhìn từ phía nhà mình, thấy ngọn lửa quét mạnh lên các ngọn cao nhà người ta thật kinh hãi. Tiếng nổ ù ù phát từ các đường dẫn ống gaz vẫn cứ từng chập vang lên. Vậy mà sáng nay xem xét kỹ, thấy chỉ lớp gỗ hàng rào phía bên kia cháy trụi, còn lớp gỗ ghép sát bên phía tôi vẫn y nguyên. Hai cây cỏ thụ nhà hàng xóm cháy mất ngọn, vậy mà tầng lửa chẳng bắn chút nào qua các cây thông cao ngất phía nhà tôi, nên chẳng hề hấn gì!

Nghĩ, chỉ lòng Lương Thiện và Đạo Đức mới được ông Thần Đất che chở, chứ ai mà ngăn nổi thiên tai một khi Trời đã ra tay?

VII.

***/ Nghiệp thứ hai: Âm Nhạc & Văn Chương.**

Bẩm sinh từ bé, tôi đã yêu quý Văn Chương.

Cha chết sớm, mẹ đi xa làm việc nuôi con, tôi chẳng được bất cứ ai hướng dẫn và khai triển cho đam mê này. Cái tủ sách đồ sộ của Cha để lại toàn tiếng Latin, tiếng Anh, tiếng Pháp chỉ có thể đứng ngưỡng mộ ngắm nhìn, hoặc đưa tay ve vuốt các gáy sách, chứ đọc sao nổi? Vì vậy tự mình ky cốp tiền quà Mẹ cho, lâu lâu đón cyclo đi đến các tiệm Khai Trí, Trí Đăng trên đường Lê Lợi, đứng lựa hồi lâu, đọc qua từng cuốn, rồi mua về nhà chắt lên các dây kệ trong phòng khách. Dù loại, cái gì cũng đọc, cái gì cũng mê, từ Sử Ký đến Địa Dư, từ Thời Sự đến Văn Chương, luôn rất nhiều sách chuyên ngữ tác phẩm của các nhà văn nổi tiếng thế giới. Đọc xong còn cặm cụi ngồi ghi vào sổ tay từng trang, từng câu chuyện nào mình yêu thích.

*/ Phần Âm Nhạc: 10 tuổi thi đậu violon vào trường Quốc Gia Âm Nhạc Sài Gòn, ngành Cổ điển Tây Phương. Theo thời gian gần một chục năm, từng ngày, từng niên khóa, tôi đã phải cố học cho thật giỏi để vượt trội “cái giàu sang” của những đứa bạn làm biếng, trong mắt nhìn tất cả các vị thầy ở Trường.

Hai mối đam mê nói trên cùng một lúc “chui” vào người ở thuở ấu thơ, trở nên hai người bạn rất thân cho cái tâm hồn cô đơn ở tuổi thiếu niên, làm thành máu huyết nuôi dưỡng cơ thể và làm nhịp đập đều đặn cho trái tim suốt cả đời sau này.

Đến một hồi (nhìn lại mình, thấy bỗng dung biến thành thiếu nữ!), Cả Hai đồng lúc trở thành người yêu của tôi.

Hai cụm từ Người Tình Âm Nhạc và Người Tình Văn Chương thường được nói đến là thế.

*/ 23 tuổi chính thức bắt đầu cuộc sống với Người Âm Nhạc trước. Dù vậy Người Văn Chương cũng không lúc nào bị bỏ quên. Sự hiện-diện-vắng-mặt của cả hai đều rất đồng điệu trong con người tôi. Trên những bước phiêu bạt, nơi đâu giường vẫn là các cuốn sách; trong hộp đàn violon mang theo khắp đầu ghềnh cuối bãi của quê hương, luôn luôn vẫn có chỗ “nằm” cho một tác phẩm văn chương.

Đàn đến mềm tay, đọc đến mòn sách là hai biểu tượng lớn và duy nhất tạo cho tôi cái tiếng “điên điên” từ trong gia đình giông tộc ra tới ngoài bè bạn xã hội.

Một chuyện buồn cười:

-Năm 1996, sau khi chính thức chia tay với TNH, anh bạn tên Lê Đô sống tại San Jose, đến thăm, kể cho nghe:

“Đám bên ngoài bảo TTBG là một nhà văn điên! Tôi đáp lời họ: ‘Điên mà tạo cửa tạo nhà, nuôi con khôn lớn học hành thành đạt! Điên mà chịu đựng được cuộc sống lẻ loi để viết ra ngàn ấy tác phẩm! Thế thì cũng nên điên như TTBG lắm!’”

Trở lại chuyện Hai cái Nghiệp.

Từ khi rời VN, Người Âm Nhạc lui vào bóng tối với nỗi nhớ thương sâu kháu, ánh đèn, những tràng pháo tay chìm lắng trong tim. Lúc bấy giờ Người Văn Chương mới chính thức lộ mặt ra trước ánh sáng cuộc đời.

Làm việc không nghỉ, hễ buông cây đàn “*dạy cho vô số học trò những cái Hay, cái Tuyệt Mỹ của Âm Nhạc*” vào lúc ban ngày là ban đêm ngồi trước bàn viết tuôn ra hết mọi tác lòng với Người Văn Chương, miệt mài đến sáng. Hai điều này đã là nguyên nhân sâu xa nhất cho cuộc tan vỡ hôn nhân với TNH. (Giờ đây nghĩ lại, thấy “đáng đời mình!” nhưng không hề tiếc nuối). Đó là Hai cái Nghiệp với Hai Người Tình ngay từ thuở đầu đời. Loại Nghiệp mà chưa một lần tôi muốn trả dứt món nợ đã vay từ tiền kiếp nào rất xa xưa.

*/ Sự làm việc dữ dội đã khiến mẹ già đau lòng, hai đứa con âu lo, bạn bè ái ngại. Nhưng thật, chẳng hề có ai (ngoài một mình tôi) BIẾT môn thuốc nào để trị liệu những cơn khủng hoảng đến có thể dẫn tới việc trụ tim (như lời bác sĩ phán).

Câu đáp: ***Chỉ cần “sờ” được vào hai người Tình hoặc Âm Nhạc hoặc Văn Chương là tôi lại thấy bản thân mình trở thành tươi tỉnh ngay!***

.*
* *

*/ Cuối năm 2016 về Dalat tưởng có thể “*tìm lại sân khấu, ánh đèn để phô diễn tiếng violon buồn rữ...*” nhưng cuối cùng không toại nguyện.

*/ Đầu năm 2017 bay trở lại Mỹ, đâm quy hấn cả con người. Nào ngờ Người Văn Chương từ một xó tối nào của trái tim, lù lù lộ mặt, đưa tay kéo tôi dậy.

Thế là lại lao vào đam mê chữ nghĩa quên ăn quên ngủ, để rồi Viết Cho Người “*Đã Chết*” dài hơn một ngàn trang thành hình hoàn hảo sau 8 tháng miệt mài.

*/ Sau khi kết thúc tác phẩm vừa kể, tôi lại rữ xuống, không còn muốn viết gì nữa. Tu tưởng cứ mãi bị lẫn quẩn bởi những ý nghĩ:

“Mọi người Miền Nam chào đời cùng thế hệ HIẾU ĐƯỢC cái Hay cái Đẹp của tiếng Việt thuần túy thì đã, hay sẽ lần lượt nằm xuống, để một thứ tiếng Việt ngọng nghịu lai căng Tàu Cộng, lai căng máy móc điện tử trôi dạt; thêm nữa, phân lớn giới trẻ ở VN lân ngoại quốc bây giờ gần như bị đóng băng tâm hồn theo vật chất, tiền bạc; không ai muốn tu dưỡng trí não bằng cái Hay cái Đẹp của chữ nghĩa, ngôn ngữ.”...

Những lần quẩn như vậy đã là kết quả cho cái bệnh buồn sâu đến có thể dẫn đến bệnh trụ tim.

*/ Gần đây, với vài học trò lớn tại Mỹ, (đều là những người không hề đọc sách, viết chữ Việt vẫn còn sai chính tả), thấy họ tha thiết với chuyện học Âm Nhạc (dù rằng đứa con nhỏ của họ làm biếng và chính tôi cũng làm biếng dạy con nít, nên buộc họ phải đi học thế, về kèm cho con họ) tôi đâm quý tấm lòng cha, lòng mẹ của họ. Vì vậy tự mình đưa ra đề nghị:

“*Cô sẽ dạy hết những gì cô biết về Âm Nhạc cho các con. Mỗi buổi học vào sáng Chủ nhật, từ 8 đến 11 giờ. Cô không lấy học phí các buổi ấy.*”

(Lúc đầu chỉ là Thầy “*năn nỉ các con đến học*”, sau tự đâm học trò hỏi trước trong các buổi thực tập piano: “*Chủ nhật tới này có học lớp viết nhạc không cô?(!)*”

Từ đó, lớp học sáng Chủ Nhật dù mưa hay nắng đều biến thành một lớp rất thú vị cho cả thầy lẫn trò.

Trò -toàn những người đã thành đạt địa vị trong xã hội Mỹ- thì hứng thú vì càng lúc càng hiểu ra cái Hay của Âm Nhạc và cái Tuyệt Diệu của chữ nghĩa từ lối nói rất thuyết phục và tự tưởng khoáng đạt của một nhà văn (*“điều mà tụi con không bao giờ nghĩ là sẽ hiểu được”*); còn Thầy thì tự chữa được cho mình chứng bệnh đau đầu kinh niên từ cái trách nhiệm hằng ngày ngồi soạn rồi in ra sẵn các bản nhạc dạy cho học trò.

*

* *

Chuyện phổ nhạc bắt đầu thế này:

Một tối thứ Bảy cầm lên quyển Lưu Vong Hành của TNH xuất bản năm 1988, trái tim đột nhiên rung động khi “chộp” được những câu thơ:

*Ấu ơ con vịt ngủ ngày
Thò tay con bắt vịt bay biệt ngàn
Mẹ giờ trên cõi Niết Bàn
Thấy chãng một đóa hoa vàng nở thơm
Gà kêu ồ rạ ụ rom
Con kêu nhớ Mẹ thì thâm đáy tim...*

Thế là ngồi ngay vào đàn để những lời thơ như ru của TNH trong bài Xuân Ca Dao nói trên trở thành điệu hát ru con, điều, chẳng những làm rung động trái tim Thầy trên từng note vang lên đêm thứ Bảy lạnh trời đó, lại còn khiến ngậm ngùi hứng thú cho các Trò trong buổi học sáng Chủ nhật hôm sau theo chủ đề Mẹ (tất cả mọi người ai cũng đều có Mẹ).

Các bài thơ Trần Nghi Hoàng càng “chộp” được nhiều bao nhiêu thì các câu nhạc được viết xuống nhiều bấy nhiêu. Đám học trò vô tình là *“những người đầu tiên được thưởng thức và có trong tay bản thảo”* hai giọng thi ca & âm nhạc của hai nhà thơ & nhà văn lưu vong.

Sáng tác tiếp liền hứng thú khi “sờ mó” được vào tay Người Âm Nhạc tưởng đã xa vời mắt hút, quên ăn quên ngủ, y hệt như những khi sống với Người Văn Chương. Đó là Đam Mê, là những liều thuốc rất công hiệu cho cái đầu dễ dàng bị khủng hoảng.

Đặc biệt nhất là thơ Uyên Thao.

Năm ngoái (giữa tháng 10. 2017) cùng cô em gái đáp máy bay qua DC, gặp Uyên Thao một tối, cô em có xin Uyên Thao gửi các bài thơ cho cô phổ nhạc.

Bây giờ lôi đọc từ trong máy các bài (không có tựa), thấy thật lòng xúc động pha lẫn ngạc nhiên theo những giọng vừa đầy hào khí cũng lại thật sâu lắng tình cảm của Uyên Thao.

Thế là email cho Uyên Thao, xin phép được phổ nhạc thơ anh, xin phép đặt tựa, hoặc có thể thì chỉnh một hai từ cho hợp âm vực. Uyên Thao hồi âm liền:

“Toàn quyền cho TVân. Đó là những bài hiêm hoi sót lại, được một anh bạn ra tù nhớ và chép cho trước khi anh ta đột ngột qua đời. Còn tất cả mọi cái gì đã viết khác đều đã bị mất hết.”

Cô nhân bảo “Văn là người”.

Câu này không đúng với trường hợp Uyên Thao. Một Uyên Thao của những năm trong trại tù Z 30A KHÁC HẸN với Uyên Thao có bề ngoài rất lãnh đạm từng gặp hai lần ở San Jose (cộng luôn 2 lần qua DC năm ngoài). Rõ ràng thi ca là nơi “dung thân” hay ho nhất cho một tâm hồn cô đơn và thất bại theo những hoài bão của đời mình.

*Người đi không trở lại
Bão rút chiều lạnh tê
Cỏ cây buồn cúi mặt
Ru điệu sầu biệt ly*

*Không đưa nhau lần cuối
Hồn vẫn đầy mây vương
Lối mòn trong ngán lệ
Khóc ngày buồn quê hương*

*Đời mong manh cánh bướm
Từ đây mãi vắng người
Đêm tù sâu hun hút
Nhớ ai lòng khôn nguôi*

*Tình ai giờ lỡ hẹn
Mộng ước thành dở dang
Đáy mồ ray rứt hận
Hoa chưa thắm đã tàn*

*Không gửi lời trần trời
Nỗi lòng ai còn đây
Đường xa bạn bè đó
Mộng ước vẫn đọng đầy*

*Đất mẹ nồng hơi ấm
Áp ủ hồn cô đơn
Tình mẹ như biển rộng
Ru êm những giấc buồn.*

*Đòi khuya dù sương lạnh
Xin rũ bỏ ưu phiền
Quê hương dù tăm tối
Xin dần lòng ngủ yên.*

*Chuyện đời chưa tròn gánh
Tình ai Đời không quên
Gửi về người làn cuối
Xin hãy ngủ thật yên.*

[]

Bài thơ viết cho một nữ tù trẻ tên Nga đứng vào buổi cô từ trần (năm 1981 trong trại cải tạo Z. 30A sau những năm dài tù đầy, bị CS hành hạ dữ dội từ cuối năm 1975 dưới tội danh “chống chính quyền”).

Cái độc đáo của bài thơ Uyên Thao nói riêng (và thi ca tiếng Việt nói chung, mà lại là tiếng Việt trang nhã, tuyệt vời của người Miền Nam trước 1975 nữa!) nằm ở chỗ:

*/ Qua chỉ 32 câu năm chữ, từ và ý rất đơn giản, tác giả đã phơi bày được rõ ràng thân phận và tâm tư tận cùng đau khổ của những “tinh hoa đất nước” đang sống dưới chế độ tù đầy “cải tạo” CS thập niên 1980. Và bây giờ gần 40 năm sau, một đêm rất lạnh trên xứ Mỹ khô khan cách xa quê hương nửa vòng trái đất, những lời thơ đã khơi động được trong tim tôi tiếng khóc thầm cho cái chết của một người con gái xa lạ, không quen.

Do đó mà dấu đã “được toàn quyền” nhưng tôi không nỡ đổi chữ nào của tác giả, cố dùng âm vực sao cho tròn trong bài nhạc nhịp ba chậm, cung Ré thứ, thể thức điệu dâng, điệu nã nùng đau đớn.

Vừa hát từng lời thơ theo tiếng đàn, tôi vừa nghĩ “*Rõ Uyên Thao có nhiều bộ mặt cuộc đời quá, nhưng đây mới đúng thật là Uyên Thao của trái tim!*”

*

* *

Năm ngoái (tháng 10. 2017) lúc còn viết *Viết Cho Người “Đã Chết”*, có lần nói chuyện với Uyên Thao qua điện thoại, tôi bảo:

“Lờ mờ cảm thấy rằng đang tìm ra được mạch văn của tác phẩm sau gần một ngàn trang loay hoay không biết đã viết gì trong các bài mở đầu bằng bốn chữ Anh Uyên Thao ơi...”

Vừa năm ngày trước với Lan Man Chuyện Gẫu... ngòi bút và ý tưởng đây đưa không chủ định, vậy mà khi chấm dứt, tự dưng nhận ra “*Đó là cái kết thúc CHÍNH XÁC nhất cho Viết Cho Người Đã Chết*”, và, *TVân* trong bản văn mới chính thật là “**TVân nhất**” theo câu chuyện *Người Văn Chương* và *Người Âm Nhạc đeo đuổi suốt cuộc đời mình.*”

VIII.

Được anh Hùng Sơn xin làm “đệ tử” thì BG không dám nhận đâu.

Nhưng nếu muốn làm bạn đồng song của đám học trò vừa kể thì mỗi sáng Chủ nhật lái xe đến nhà BG, lớp học bắt đầu với trà bánh chào hỏi nhau 10 phút, sau đó là rục rục bắt tay vào việc, Thầy đứng trước hai tấm bảng đen hoặc ngồi vào piano, Trò cặm cụi nơi bàn (trông y hệt những đứa trẻ ngoan hiếu học của một lớp dạy lương thiện có vị thầy rất yêu nghề), kéo dài đến 10:30 hay 11 giờ trưa.

Lớp này MIỄN PHÍ cho tất cả, với điều kiện PHẢI có mặt hàng tuần dù trời nắng ấm hay giông bão.

Anh Hùng Sơn có thể đến chào “thầy BG” và các bạn đồng song kể từ sáng Chủ Nhật tới đây. Đem theo các bài thơ anh đã viết để mọi người cùng thực tập ngay trên nguyên bản.

Nói thật với anh Hùng Sơn, rất lâu rồi BG muốn về VN mở lớp dạy Âm Nhạc “chùa” như vậy ở đâu đó cho những người mê âm nhạc, nhưng đọc báo thấy rất nhiều vị thầy có lòng từ ngoại quốc trở về giúp con em trên mặt kiến thức chuyên môn, đều bị Việt Cộng làm khó, hành hung, trục xuất. Nên ý định này bãi bỏ.

Thôi thì đâu cũng là con em VN, mình ráng làm được gì cho họ cũng tốt, điều nói lên tấm lòng luôn luôn tưởng nhớ đến Quê Hương của mình, phải không anh?

Thân,
BG.

*(Trần Thị Bông Giấy
Chủ nhật Feb. 10. 2019 8:08 PM)*

[]